

Klima- og miljødepartementet
P.B. 8013 Dep.
0030 Oslo

Dato: 18.12.2014

Deres ref.:

Vår ref.: 14/29945-1

Saksbeh.: Tea Turtumøygard
Org. enhet: Natur- og
forurensningsavdelingen

Arkivkode:

BESTANDSMÅL FOR ULV OG ULVESONEN - BYMILJØETATENS HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til høringssak om bestandsmål for ulv og ulvesonen som vi er blitt gjort kjent med (publisert på Klima- og miljødepartementets hjemmesider 31.10.2014), og det tilhørende faggrunnlaget som skal legges til grunn for regjeringens behandling av saken. Bymiljøetaten har fagansvar for naturmangfold og er viltmyndighet i Oslo kommune. Vi ønsker med dette brevet å gi innspill til høringssaken.

Faggrunnlaget er grundig og omfattende, og belyser svært mange av aspektene som må legges til grunn for å kunne fastsette nytt bestandsmål for ulv og vurdere ulvesonen, i tillegg til de gitte juridiske rammene og de internasjonale forpliktelsene.

Kapittel 1. Innledning

Bymiljøetaten mener det vil være svært uheldig å vedta noe nytt bestandsmål uten at det foreligger noen avtale med Sverige når det gjelder forvaltningen av grenseflokkene. Ved å regne grenseflokkene inn i det norske bestandstallet vil det i verste fall kunne medføre uttak av alle hefnorske flokker. Norges forpliktelser i henhold til Bern-konvensjonen blir dermed ikke oppfylt, jf. artikkel 2, 6 og 7. Jf. artikkel 9, har hvert enkelt partsland plikt til på selvstendig grunnlag, å gi en bestand av arter som omfattes av konvensjonen, en slik beskyttelse at bestanden er levedyktig. Der bestanden er delt mellom to eller flere land, har hvert enkelt land et ansvar for å medvirke til at bestanden er levedyktig. Det er ikke adgang til å basere eksistensen til en bestand på at nabolandet oppfyller sine forpliktelser, uten at en selv følger opp innenfor sine egne grenser (St.meld. nr. 35 (1996-97)). Inntil en avtale med Sverige er på plass, bør derfor ikke grenseflokkene medregnes i bestandsmålet. Dersom dette likevel gjøres, bør etter vårt syn bestandsmålet økes tilsvarende.

Kapittel 3. Myndighetsforhold

Bymiljøetaten ser et behov for at det i større grad legges vekt på faglig kompetanse ved sammensetningen av rovviltnemndene.

Kapittel 11. Ulv, elg og elgjakt

Elgbestanden i deler av Norge er kunstig høy, og dette medfører en rekke konsekvenser i tillegg til de nevnte beiteskadene på skog. Påkjørsler fører til personskader, inkludert dødsfall, og materielle skader på kjøretøy. I tillegg til dette har beite fra en høy elgbestand en negativ påvirkning på en del av det øvrige biologiske mangfoldet, særlig arter som er knyttet til elgens foretrukne beiteplanter selje, rogn og osp. Det er også viktig å få med at ulven, som toppredator spesialisert på elg, bidrar til opprettholde en sunn elgbestand.

Kapittel 14. Ulvesona

Dagens ulvesone er svært liten og er, etter Bymiljøetatens mening, ikke egnet til å opprettholde en livskraftig og genetisk sunn ulvebestand. Dagens praksis oppfyller ikke § 5 (forvaltning av arter) i naturmangfoldloven, hvor det står følgende: «Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.» Det er også høyst usikkert om soneinndelingen har noen konfliktdempende effekt.

Bymiljøetaten mener derfor ulvesona i første omgang bør utvides, og utvidelsen bør omfatte områdene hvor ulven har forsøkt å reetablere seg.

Når ulvestammen har nådd et akseptabelt nivå og er livskraftig, vil det være hensiktsmessig om man går over til en mer fleksibel modell der man åpner for etablering over hele landet, men kan iverksette målrettede forebyggende tiltak der ulven befinner seg og utgjør en fare for beitedyr. Forskning viser for øvrig at det for det meste er streifulver som tar sau, ikke etablerte flokker og revirmarkerende par.

Kapittel 15. Genetisk viktige individer

Ettersom ulvebestanden er såpass liten og sårbar for stokastiske hendelser, bør man være sikker på at man ved skadefelling ikke feller genetisk viktige individer. Dersom det er tvil om individets genetiske verdi, bør det ikke felles. Betydningen av genetisk verdifulle individer for ulvebestandens langsiktige overlevelse bør vektlegges i større grad enn det som skisseres under «Begrensninger».

Bymiljøetaten er ikke kjent med at det har forekommet utsetting av ulv fra dyreparker i verken Norge eller Sverige, og setter spørsmålstegn ved om det er behov for å ha med formuleringen som omhandler dette.

Kapittel 18. Bestandsmål

Bymiljøetaten mener at bestandsmålet i større grad må baseres på faglige vurderinger, og ikke politiske, slik situasjonen er i dag. Dette må presiseres i faggrunnlaget. Tre årlige ynglinger kan ikke, ut fra et biologisk synspunkt, kalles en levedyktig bestand, og dette gjenspeiles også i ulvens rødlistestatus som kritisk truet. Det bør derfor, i dialog med ledende forskere på området, drøftes hvor stor en ulvebestand i Norge skal være for at den skal kunne kalles levedyktig. Basert på dette faggrunnlaget kan man så utarbeide et realistisk bestandsmål som er i tråd med bestemmelsene i Bern-konvensjonen.

Å skulle forvalte ville dyr utfra et bestandsmål på et eksakt antall individer er problematisk, og en tilnærmet umulig oppgave. Faren for å havne under bestandsmålet er svært stor, spesielt for en liten og isolert bestand som er sterkt utsatt for illegal jakt. For å sikre seg mot dette, vil det mest hensiktsmessige være å legge til rette for økt fleksibilitet i forvaltningen. I så måte vil det være bedre å følge en svensk modell, hvor man fastsetter et minimumsantall individer som er nødvendige for å opprettholde en levedyktig bestand, eller et intervall. Ideelt sett bør *antallet* ulv vies mindre fokus, det bør i større grad fokuseres på å begrense predasjon på beitedyr i utsatte områder.

Generelt

De positive sidene ved å ha ulv i Norge er ikke omtalt i faggrunnlaget, og bør tas med. Eksempler på positive effekter er blant annet opplevelsesverdi og mulighetene som dette medfører i form av blant annet villmarksopplevelse og økoturisme.

Med vennlig hilsen

Hans Edvardsen
etatsdirektør
Godkjent elektronisk

Signe Nyhuus
divisjonsdirektør

Kopi til: Byrådsavdeling for miljø og samferdsel